

KOTONEN 5

Koulutus luo osallisuutta yhteiskuntaan ja työelämään

Kattava ja laadukas koulutus edistää kaikenikäisten maahanmuuttajien kotoutumista. Koulutuksen kehittämisessä on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että työtavat joustavat asiakkaan tarpeen mukaisesti.

Myös moniammatillinen yhteistyö sekä asiakkaan ohjauksen ja neuvonnan järjestäminen ovat keskeisiä hyvän palvelun tunnusmerkkejä.

Maahanmuuttajataustaisten opettajien koulutus tukee sekä opettajien mahdollisuuksia työllistyä että koulujen valmiuksia vastata eri kieli- ja kulttuuritaustaisten oppilaiden tarpeisiin.

Maahanmuuttajilla pitää olla mahdollisuus saada myös ruotsinkielistä kotoutumiskoulutusta. Joillakin alueilla on työllistymisen takia tärkeää osata sekä suomea että ruotsia.

Lapset ja nuoret – lähtökohtana kielitietoisuus

- **Varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa** kielitietoinen työskentely tukee kielen kehitystä: kieltä käytetään aktiivisesti tilanteiden selvittämiseen ja sanoittamiseen.
- **Päivähoidon tai koulun** henkilökunta kertoo vanhemmille, mitä päivän aikana on tehty ja millaista sanastoa lapsi on oppinut, jolloin vanhemmat voivat käsitellä lapsen kanssa samoja asioita kotona omalla äidinkielellään. Näin lapsen monikielisyys kehittyy.
- Hyväksi käytännöksi on osoittautunut se, että **valmistavan opetuksen ja alkuopetuksen** opettaja työskentelevät työparina. Näin lapset oppivat kieltä, integroituvat yleisopetukseen helpommin ja opettajat saavat tukea toisistaan opetusta suunnitellessaan.
- **Lukioissa** maahanmuuttajataustaisten oppilaiden haaste on suomen kielen syvässä hallitsemisessa. Hyviä kokemuksia on Study Cafe -toiminnasta, jossa opettajat ja opiskelijatutorit ohjaavat esimerkiksi kokeisiin valmistautuvia opiskelijoita.

Kotouttamisen osaamiskeskus

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kotouttaminen.fi
Integration.fi

Kotoutumis- koulutus

- Kotoutumiskoulutuksessa pitää olla erilaisia vaihtoehtoja muun muassa nopeasti työelämään suuntautuville ja erityistä tukea tarvitseville. Lisäksi tulee olla riittävästi henkilökohtaista ohjausta.
- Työelämälähtöisyys on yksi koulutusjärjestelmän vahvuuksista. Työllistymistä helpottaa monikulttuurisen työvoiman markkinointi- ja myyntipalvelut.

Kotona olevat vanhemmat

- Kotivanhemmille kotoutumista edistävä koulutus tuo rytmiä arkeen, kykyä itsenäiseen asioidenhoitoon ja hyvinvointia. Kotivanhempien opetus voidaan järjestää monin tavoin.

Seniorit

- Seniori-ikäisiäkään ei sovi unohtaa: kielikoulutusryhmiin osallistuneet oppivat uusia asioita yhteiskunnasta ja paikallisista palveluista ja saavat rohkeutta.

Vaille perusopetusta jääneet nuoret – kannustusta ja kannattelua

- Kahden opettajan rinnakkaisopetuksen avulla mahdollistuu toiminnallinen pedagogiikka ja opetuksessa voidaan ottaa huomioon **opiskelijoiden eritahtinen oppiminen**: esimerkiksi erityisopettaja on aineenopettajan työparina.
- Kannattelu on opiskelijan henkilökohtaista ohjausta ja opetusta. Opiskelijan heikkouksia tuetaan hänen **vahvuuksiensa avulla**.
- **Moniammatillinen yhteistyö**, kuten kuraattori-opettaja-työpari, kannattelee nuorta sekä opiskeluissa että muussa elämässä. Näin nuorta ohjataan johdonmukaisesti ja hän välttyy pallottelun tunteelta.

Lue lisää

- Osallisena Suomessa. Kokeiluhankkeiden satoa. Jyväskylä & Helsinki: Suomen kulttuurirahasto, Svenska kulturfonden.
- Osallisena Suomessa -hankkeen arviointiraportti. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 29/2013.
- Kielitaitoa ja hyvinvointia. Selvitys kotona lapsiaan hoitavien maahanmuuttajavanhempien kotoutumista tukevan koulutuksen malleista. Elinvoimaa alueille 1/2016. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.
- Opetushallitus (2016): Maahanmuuttajien koulutus. Uusia toteutumismalleja kotoutumiskoulutukseen.
- Varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen käyttöön löytyy toiminnallisia menetelmiä monikielisyyden kehittämiseksi Ota koppi -materiaalista.

